

مقاله کوتاه علمی

***Tinocallis kahawaluokalani* (Hem.: Aphididae) شته**

از ایران

مولود غلامزاده چیتگر

بخش تحقیقات گیاه‌پزشکی، مرکز تحقیقات و آموزش کشاورزی و منابع طبیعی استان مازندران، سازمان تحقیقات، آموزش و ترویج کشاورزی، ساری، ایران.

* مسئول مکاتبات، پست الکترونیکی: mgholamzadeh@areeo.ac.ir, B_gh.chitgar60@yahoo.com

First report of the aphid *Tinocallis kahawaluokalani* (Hem.: Aphididae) from Iran

Moloud Gholamzadeh-Chitgar

Plant Protection Research Department, Mazandaran Agricultural and Natural Resources Research and Education Center, Agricultural Research, Education and Extension Organization (AREEO), Sari, Iran.

* Corresponding author, E-mail: B_gh.chitgar60@yahoo.com, mgholamzadeh@areeo.ac.ir

Abstract

The aphid *Tinocallis kahawaluokalani* is reported here for the first time from Iran. The aphid specimens were collected on Crape myrtle bushes, *Lagerstroemia* spp. (Lythraceae), in the west of Mazandaran province in 2017. The species identification was confirmed by Dr. Ali Rezwani from Iranian Research Institute of Plant Protection.

Key words: Aphid, Iran, Ornamental tree

Received: 2 July 2017, Accepted: 1 August 2017

در بررسی‌های انجام شده در ماه‌های اردیبهشت و خرداد ۱۳۹۶ در غرب استان مازندران در شهرستان‌های نشتارود، عباس‌آباد و سلمان‌شهر یک گونه شته از روی درختچه زیتنی توری، *Lagerstroemia* spp. با جمعیت فراوان مشاهده و جمع‌آوری شد. در ابتدا با توجه به نوع گیاه میزبان و خصوصیات ظاهری شته به شناسایی آن بر اساس منابع (Bodlah et al., 2013) و (Mier Durante et al., 1995) اقدام و سپس توسط آقای دکتر رضوانی از موسسه تحقیقات گیاه‌پزشکی کشور تأیید شد. از جنس *Tinocallis* در سراسر جهان ۱۶ گونه معرفی شده که چهار گونه از آن‌ها از ایران جمع‌آوری و گزارش شده‌اند. این گونه‌ها شامل *T. platani*، *T. zelkoveae*، *T. nevskyi* و *T. saltans* بوده و روی درختان خانواده Ulmaceae زندگی می‌کنند (Rezvani, 2001). در حالی‌که شته *T. kahawaluokalani* اختصاصی میزبان بوده و تنها روی درختچه توری فعالیت دارد (Mizell & Knox, 1993).

مشخصات گونه *T. kahawaluokalani*

در فرم بالدار بدن پهن، کشیده و زرد رنگ پریده تا روشن بوده و طول و عرض آن به ترتیب ۱/۶۵ و ۰/۷۹ میلی‌متر است. بدن دارای ردیف‌های اسکروتیزه تیره از برجستگی‌های رنگدانه‌دار حامل مو می‌باشد. سر

باریکتر از قفس سینه است. سر و قفس سینه از برجستگی‌های اسپینال تشکیل شده‌اند. چشم‌ها مایل به صورتی است. سر و پیش قفس سینه و رأس بندهای پا با نوارهای طولی تیره پوشیده شده و پیش قفس سینه دارای نوارهای قهوه‌ای تیره است. شاخک ۶ بندی است. هر بند در رأس دارای رنگدانه بوده و برجستگی‌های روی شاخک به طور خفیف تکامل یافته است. بند سوم شاخک در حدود $1/5$ برابر طولانی‌تر از بند چهارم و پنجم و در حدود $1/4$ برابر بند ششم است. بال‌های جلو دارای نقاط سیاه روی رگ‌ها است. برجستگی‌های اسپینال روی ترزیت بند دوم شکم طویل بوده و در قسمت میانه به هم پیوسته و نوار اسکروتیزه سیاه‌رنگی را تشکیل داده است. دم گرد برآمده و دارای ۸-۹ عدد مو می‌باشد. در افراد بدون بال طول و عرض بدن به ترتیب $1/62$ و $0/85$ میلی‌متر است. پوره‌ها زرد رنگ پریده تا روشن بوده و برجستگی‌های سیاه‌رنگ میخ مانند و یا به شکل مو روی شکمشان مشاهده می‌شود (Bodlah et al., 2013) (شکل ۱).

شکل ۱- شته *Tinocallis kahawaluokalani*

Fig. 1. The aphid *Tinocallis kahawaluokalani*

References

- Bodlah, I., Muhammad, N. & Tasleem, A.** (2013) Morphology and natural enemies of *Tinocallis kahawaluokalani* (Kirkaldy) (Homoptera: Aphididae) from Punjab, Pakistan. *Asian Journal of Agriculture and Biology* 1, 13–16.
- Mier Durante, M. P., Santiago Merino, R., Suay Cano, V. & Nieto Nafria, J. M.** (1995) *Tinocallis kahawaluokalani* (Kirkaldy) (Homoptera: Aphididae) en la Península Ibérica sobre el árbol de Júpiter, *Lagerstroemia indica*. *Boletín de Sanidad Vegetal Plagas* 21, 349–355.
- Mizell, R. F. & Knox, G. W.** (1993) Susceptibility of crapemyrtle, *Lagerstroemia indica* L., to the crapemyrtle aphid (Homoptera: Aphididae) in north Florida. *Journal of Entomological Science* 28, 1–7.
- Rezwani, A.** (2001) *Key to the aphids (Homoptera: Aphidinea) in Iran*. 304 pp. Agricultural Research, Education and Extension Organization, Tehran. [In Persian].